

ÚTMUTATÓ

az önkormányzati adósságkonszolidáció végrehajtásához

I. A támogatás célja és háttere

A Kormány a közigazgatás átalakításának keretében a helyi igazgatás és önkormányzás – mint az egyik legfontosabb alappillér – hatékonyabbá tétele érdekében az önkormányzatokra vonatkozóan **újraszabályozta** mind a sarkalatos, mind az önkormányzatok mindennapi működését rendező törvényeket, és a feladatok végrehajtását biztosító előírásokat.

Ennek alapján, a helyi önkormányzás feladatainak újrastrukturálása mellett az önkormányzati gazdálkodás feltételei és módja is megváltoztatásra került. Ahhoz azonban, hogy az önkormányzatok meg tudjanak felelni a számukra az Alaptörvényben és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. CLXXXIX. törvényben meghatározott – szigorúbb – gazdálkodási szabályoknak és az új feltételek mellett is biztosítható legyen a közszolgáltatások megfelelő színvonalú ellátása, a **penzügyi-gazdasági rendszerük** alapjainak **megszilárdítása is szükséges**, azaz rendezni kell az eddigiekben mind a működésüket, mind a fejlesztéseiket segítő, de korábban az állam által nem fedezett kiadásokkal kapcsolatos kötelezettségvállalások sorsát.

II. A konszolidáció jogi háttere

Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény (továbbiakban: **Költségvetési tv.**) módosításáról 2012. december 3-án elfogadott **[REDACTED]** (kihirdetés alatt) a következő – az önkormányzati konszolidáció szempontjából releváns – rendelkezéseket tartalmazza:

1. Az állam egyszeri, vissza nem térítendő költségvetési támogatást nyújt – törlesztési célú támogatásként – az **5000 fő lakosság** számát meg nem haladó települési önkormányzatok és többcélú kistérségi társulások (a továbbiakban: önkormányzatok) számára,
2. a **2012. december 12-én pénzügyi intézmény** (a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló sokszorosan módosított 1996. évi CXII. tv. 4. és 5. § szerinti pénzügyi intézmények) felé fennálló,
3. a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Gst. tv.) 3. § (1) bekezdés a)-c) pontja szerinti kölcsön-, vagy hiteljogviszonyon alapuló, hiteljogviszonyt megtestesítő értékpapíron, továbbá váltókibocsátáson alapuló **tartozások** teljes kiegyenlítésére;

III. A konszolidáció tartalma

1. A konszolidáció kiterjed a II./3. pontban meghatározott jogügyletekből származó:
 - a 2012. december 12. napján fennálló, teljes adósságállományra (tőke, késedelmes tőke, késedelmes kamat, járulék és egyéb díj, jutalék),

- az ezekhez kapcsolódó, 2012. december 28-áig számított járulékra (kamat, rendelkezésre tartási jutalék, kezelési költség, késedelmi kamat).

A konszolidáció részét képező költségek körét a Kormány és a Bankszövetség között létrejövő megállapodás tartalmazza.

2. A konszolidáció nem terjed ki a II./3. pontban meghatározott jogügyletek közül:

- a törlesztési célú támogatással érintett adósságelemek 2012. december 12-ét követően keletkezett állományának és az ahhoz kapcsolódó járulékok törlesztésére,
- az államháztartás központi alrendszeréből, közvetlenül az EU-tól, vagy nemzetközi szervezettől elnyert támogatás előfinanszírozására, valamint az áfa, vagy egyéb bevétel megelőlegezésére nevesítetten szolgáló adósságból eredő fizetési kötelezettség teljesítésére,
- a víziközmű-társulattól a támogatással érintett önkormányzat által átvett hitelből eredő fizetési kötelezettség teljesítésére,

IV.A konszolidáció végrehajtásának menete:

1. Az önkormányzatok 2012. december 14-éig a törlesztési célú támogatással érintett adósságelemek 2012. december 12-éig keletkezett állományáról és az ahhoz kapcsolódó, december 28-áig számított járulékokról meghatározott adattartalom szerinti igazolást és nyilatkozatot kapnak a pénzügytől. Amennyiben 2012. december 14-éig az önkormányzat nem kapja meg a pénzügytől igazolást és a nyilatkozatokat – vagy annak adataival nem ért egyet –, úgy köteles haladéktalanul felvenni a kapcsolatot a pénzügytellel.

Amennyiben az önkormányzatnak olyan hitelviszonyon alapuló fizetési kötelezettsége áll fenn, amely magyarországi székhellyel nem rendelkező nemzetközi pénzügytellel szemben áll fenn, úgy az adatszolgáltatás teljesítése érdekében szükséges, hogy az önkormányzat vegye fel a kapcsolatot az érintett pénzügytellel. Az adatszolgáltatáshoz szükséges nyomtatványt a MÁK-tól lehet beszerezni.

2. Az önkormányzat az adatlapon szereplő adatokat ellenőrzi, és összeveti a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: MÁK) e-adat információs rendszerében szereplő – központilag előtöltött – adatokkal. Amennyiben az önkormányzat a pénzügytétel által szolgáltatott adatlap és az e-adat rendszerben szereplő adatok között eltérést tapasztal, haladéktalanul egyeztet a pénzügytellel.
3. A támogatással érintett önkormányzati adósságelemek tőke- és járulékainak összegéről 2012. december 17. 16 óráig az érintett önkormányzatok az e-adat rendszerben elektronikus úton adatot szolgáltatnak.

Az adatszolgáltatáshoz mellékként – elektronikus úton – a következő dokumentumokat kell csatolni:

- a képviselő-testület/társulási tanács határozatát, amelynek az alábbiakat feltétlenül tartalmaznia kell:
 - nyilatkozatot arról, hogy a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. tv. szerinti adósságrendezési eljárás alatt áll-e,
 - az adósságkonszolidációban való részvétel elfogadását,
 - a Ptk. 286. § szerinti hozzájárulást,
 - a konszolidációval összefüggésben a banktitkot képező, önkormányzatra vonatkozó adatok MÁK általi kezeléshez való hozzájárulást,
 - amennyiben az önkormányzat / társulás rendelkezik olyan betéttel, vagy egyéb számlaköveteléssel, szerződéssel, ami kifejezetten a konszolidációval érintett adósságelemhez kapcsolódik, illetve annak fedezetére, vagy teljesítés biztosítékául szolgál, akkor az arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy e betét, vagy számlakövetelés összegét – legfeljebb az ahhoz kapcsolódó adósságelem összegének mértékéig – 2012. december 28-i dátummal, az állam által megjelölt számlára utalja,
 - a polgármester/társulási tanács elnöke, valamint a jegyző/munkaszervezet vezető felhatalmazását az önkormányzati adatszolgáltatás teljesítésére és a szükséges nyilatkozatok megtételére, megállapodás megkötésére.
- a pénzügyintézet által megküldött és a polgármester / társulási tanács elnöke, valamint a jegyző / munkaszervezet vezető által aláírt igazolásokat és a törlesztés pénzügyintézet által történő elfogadásáról szóló dokumentumot,
- a polgármester / társulási tanács elnöke nyilatkozatát arról, hogy az általa szolgáltatott adatok teljes körűek és megfelelnek az önkormányzat / társulás nyilvántartásának,
- a polgármester / társulási tanács elnöke nyilatkozatát arról, hogy az adatszolgáltatás nem tartalmaz olyan adósságelemeket, amelyek nem képezik a konszolidáció részét.

Az önkormányzat által elektronikusan megküldött **eredeti nyilatkozatokat**, képviselő-testületi határozatokat postai úton is el kell juttatni a MÁK illetékes megyei igazgatóságai részére.

4. A MÁK az adatlapokat **2012. december 20-ig** ellenőrzi.
5. Az ellenőrzést követően **2012. december 20-án** a MÁK megküldi az adatokat a nemzetgazdasági miniszter részére.
6. A MÁK – az államháztartásért felelős miniszter felhatalmazása alapján – az adatszolgáltatás szerint megállapítható, devizában fennálló tartozások kiegyenlítését az eredeti devizanemben **2012. december 21-én** kezdeményezi, a forintban fennálló támogatások folyósítását **2012. december 28.** napjára

teljesíti akként, hogy az a pénzügyi intézmények (hitelezők) számláján rendelkezésre álljon.

7. A támogatással érintett önkormányzat 2013. január 15-ig elszámol a MÁK felé a 2012. december 12-én ténylegesen fennálló adósságállománya és annak 2012. december 28-ig számított járuléka, valamint ezek törlesztésére kapott törlesztési célú támogatás közötti különbséggel. Ha a felhasznált törlesztési célú támogatás összege meghaladja a törlesztés összegét, a támogatással érintett önkormányzat 2013. január 30-ig fizeti vissza az állam számára a különbözetet. A törlesztés összegétől elmaradó törlesztési célú támogatás esetén az államháztartásért felelős miniszter ugyanezen időpontig gondoskodik a különbözetnek az önkormányzat részére történő folyósításáról.
8. Az elszámolási határidő, illetve a különbözet visszautalásának elmulasztása a MÁK részéről azonnali inkasszóval, illetve, ha ez eredménytelen 60 napon belül, adósságrendezési eljárás megindítását vonja maga után az érintett önkormányzattal szemben.

V. Az adósságrendezés alatt álló önkormányzatok konszolidációja

A 2012. december 12. napján a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. tv. szerinti adósságrendezési eljárás alatt álló önkormányzatok esetében az állam a törlesztési támogatást a következőképpen biztosítja.

Az adósságrendezési eljárás lezárásának időpontjában fennálló, illetve esedékké váló kölcsön- vagy hiteljogviszonyt megtestesítő adósságból és váltókibocsátásból eredő fizetési kötelezettséghez kapja meg az önkormányzat a törlesztési célú támogatást, oly módon, hogy a törlesztési támogatás az adósságrendezési eljárás lezárását követő 60 napon belül kerül folyósításra, a külön meghatározott eljárási rend szerint.

VI. A törlesztési célú támogatási összeg csökkenése

A Költségvetési tv. felhatalmazást ad a Kormánynak, hogy az adósságkeelkeztetés célja és az adósság felvételének egyéb körülményei alapján a 100%-os mértékű törlesztési célú támogatás összegét csökkentheti. A támogatás mértéke a csökkentést követően sem lehet kevesebb, mint az adott önkormányzat 2012. december 12-én fennálló adósságállománya összegének 40%-a.

VII. A törlesztési támogatással érintett adósságállomány csökkenése miatti megtakarítás

Ha a támogatással érintett önkormányzatnak a törlesztési célú támogatás folyósításának időpontjában (2012. december 28-án) lejárt szállítói tartozása van, azon összeget, amelyet a törlesztési támogatással érintett adóssága csökkenése miatt megtakarít, és a kötelező feladatoknak a jogszabályban meghatározott minimális színvonalú ellátásához nem szükséges, a lejárt szállítói tartozások kifizetésére kell fordítani. A megtakarított összeg az önként vállalt feladathoz kapcsolódó kiadás teljesítésére nem fordítható.

Az önkormányzatnak a törlesztési támogatás átvállalásából származó megtakarítását más pénzeszközöktől elkülönítetten kell kezelnie és annak felhasználásáról a 2013. évi vonatkozó zárszámadási rendeletében kell beszámolni.

VIII. Egyéb teendők, információk

1. Az adatszolgáltatást követően a törlesztés teljesítésével összefüggő **könyvelési teendők:**

2012. december 31. napján az önkormányzatnak nem állhat fenn – a konszolidációval érintett fizetési kötelezettségek vonatkozásában – kölcsön- illetve hiteljogviszonyon alapuló tartozása.

A kölcsön- illetve hiteljogviszonyon alapuló szerződés megszűnéséről, a szerződést biztosító mellékkötelezettségek (jelzálogjog, zálogjog) törléséről, a letétek államhoz (MÁK) transzferálásáról a pénzügyintézetek várhatóan csak 2013. januárban adják meg a szükséges bizonylatokat, igazolásokat.

2. **Hiteljogviszonyt megtestesítő értékpapír:**

minden olyan nyomdai úton előállított, előállítható vagy dematerializált értékpapír, illetve a törvény által értékpapírnak minősített, jogot megtestesítő okirat, amelyben a kibocsátó (adós) meghatározott pénzösszeg rendelkezésre bocsátását elismerve kötelezi magát, hogy a kölcsön összegét, valamint annak meghatározott módon számított kamatát, vagy egyéb hozamát az értékpapír birtokosának (hitelezőnek) a megjelölt időben és módon megfizeti. Ilyenek: kötvény, kincstárjegy, letéti jegy, célrészjegy, takaréklevél, jelzáloglevél

3. **A lakosságszám megállapítása:**

5000 fő alatti település az, amelynek lakossága a KEKKH 2012. január 1-jei népességi adatai szerint nem éri el az 5000 főt.

4. A pénzügyintézetek a folyószámla-hitelkeret összegét 2012. december 12. napjával zárolják, hitelkeret terhére további kifizetés nem teljesülhet.
5. Az adósságkonszolidáció megtörténtét követően Gst. tv. módosításával a hitelfelvétel, az adósságkeletkeztetés szabályai is várhatóan szigorodnak.
6. Az 5000 fő lakosságszámot meghaladó települések adósságának konszolidációjára vonatkozó szabályokat a 2013. évi központi költségvetésre vonatkozó törvény fogja tartalmazni.

7. **Példák a konszolidációval nem érintett adósságot keletkeztető jogügyletekre:**

- az önkormányzat által vállalt készfizető kezességre, illetve annak érvényesítéséből származó fizetési kötelezettségre,
- az önkormányzat lízingszerződéséből származó tartozásra
- az önkormányzat nem pénzügyi intézménnyel szemben fennálló kölcsöntartozására (pl. másik önkormányzat, magánszemély felé fennálló tartozás),
- az önkormányzatnak valamely pénzügyi intézménnyel szemben fennálló nem kölcsön- vagy hiteljogviszonyból származó fizetési kötelezettségére (pl. biztosítás).

8. **A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 286. §-a**

286. § (1) bekezdés: „A jogosult a harmadik személy részéről felajánlott teljesítést is köteles elfogadni, ha ehhez a kötelezett hozzájárult, és a szolgáltatás nincs személyhez kötve, illetőleg nem igényel olyan szakértelmet vagy képességet, amellyel a harmadik személy nem rendelkezik. A kötelezett hozzájárulása nem szükséges, ha a harmadik személynek törvényes érdeke fűződik ahhoz, hogy a teljesítés megtörténjék.

(2) A követelés biztosítékai ilyenkor fennmaradnak, amennyiben a követelés a teljesítő harmadik személyre átszáll, vagy e harmadik személy a kötelezettől megtérítést követelhet.”

9. Tájékoztatás/információ ügyében kérdésével az alábbi e-mail címet keresheti meg:

onk.hat@bm.gov.hu